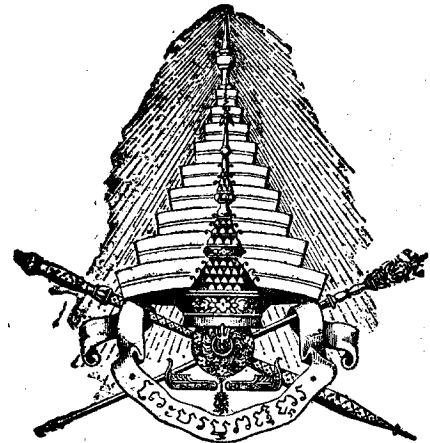

ได้มาซึ่งที่พร้อมแล้ว เวลาคู่หมื่นเศษ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จมาประทับที่
พระที่นั่งวิมานเมฆ ทรงประเคน ไตร พระสังฆ
รับไตร แด่ ครองไตร แล้ว เข้ามาซึ่งที่ตาม
เดิม พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
จุดเทียน นมัสการ ทรง คีต แล้ว พระสังฆ
สวด พระ พุทธ มนต์ สัตตปริต พระธรรมโกษาจารย์
จัดตำนาน ทำนองดี เป็น ที่เฉลิม พระราช ศรัทธา
พระราชทาน บัจจายมุต ๑ ชั่ง ครั้น พระสังฆ
สวด มนต์ จบ แล้ว ถวาย อดิเรก ถวาย พระพร
ตาแล้ว พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จขึ้น ในคืนวันนั้นเสด็จ ประทับแรมที่สวนดุสิต
รุ่งขึ้นวันที่ ๓๑ สิงหาคม เวลาเช้า ๒ โมง
๓๕ นาที ๓๘ วินาที เป็นปฐมฤกษ์ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออก ทรงจุดเทียน
นมัสการ ทรง คีต แล้ว ทรงบรรจุกุต้อง ซึ่ง
มีประกาศ พระบรมราชโองการ ในนั้น (มีสำเนา
ดังจะลงต่อไป) ลง ใน ช่อง ศีตา พระฤกษ์
ก่อนล่าง พระสังฆ สวด ไชย มังคะ คาถา
เจ้าพนักงาน ประโคม แคร่สังข์ พิณพาทย์ ช้องไชย
แตร ทรงจับ ศีตา ฤกษ์ก่อน บน เจ้าพนักงาน
หย่อน รอก ลง วาง ทับ ก่อนล่าง แล้ว ทรง
วาง อัฐิ ทอง อัฐินาก อัฐิเงิน แด่ ทรงหลัง
น้ำ พระ มหาสังข์รด ศีตา ฤกษ์ แล้ว พระสังฆ
ถวาย พร พระต่อไป แล้ว พระบาท สมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ทรง ประเคน อาหาร บิณฑบาต
พระสังฆ รับ พระราชทาน ฉนั้นๆ แล้วได้ ทรง
ประเคน จตุ บัจจายมุต ราคา องค์ละ ๕ บาท แก่
พระสังฆ ๗ ถวาย อนุโมทนาถวาย อดิเรก
ถวาย พระพรตา พระบาท สมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว เสด็จขึ้น เป็นเสร็จ การ ทรงวาง
ศีตา ฤกษ์ สร้าง พระที่นั่ง วิมาน เมฆ แต่เท่านี้

ประกาศ พระ บรม ราชโองการ
สร้าง พระ ที่นั่ง วิมาน เมฆ

ศุภมัตถุ พระพุทธเจ้าองค์แรก เป็น อดีตศาสดา
ดวงแก้ว ๒๔๔๓ พรรษา จุดศักราช ๑๒๖๒
ปีชวด โทศก รัตน โกสินทร ศก ๑๑๙ พระ
บาท สมเด็จพระ ปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จ เถลิง ถวีย
ราช สัมบัติ บรม ราชภิเศก สืบบรม ราช
สันตติวงศ์เป็นลำดับ พระเจ้าแผ่นดิน สยามที่ ๕
ในมหาจักรกรี บรม ราชวงศ์ ซึ่งได้ ประดิษฐาน แด
ดำรงกรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทรมหินทรา
ยุทธยา มหา ดิถกภพ นพรัตน ราชธานี บรมมัย
อุดม ราช นิเวศน์ มหาสถาน อันเป็น บรม ราช
ธานีใหญ่ ใน ประเทศ สยาม ทั้ง ฝ่ายเหนือ ฝ่าย
ใต้ แดมดาว ประเทศ มลายูประเทศ
มี พระ บรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้แสดง
ความนี้ไว้ว่า มี พระราชประสงค์ที่จะ สร้าง
อุทยาน สถาน ให้เป็นที่ สำราญ พระ ราช หฤทัย
โดยได้เสด็จ ประพาสเนื่อง ๗ ทรง พระราช
ดำริเห็นว่า ที่ซึ่งตั้ง อยู่ใน ระหว่าง คลอง
แดง กรุงเกษมข้าง ทิศใต้ คลอง สามเสน ข้าง
ทิศเหนือ เป็น ที่สวน แด่ ท้องทุ่งนา มี
ไชยภูมิ ดี สสมควรเป็นที่เสด็จ ประพาส จึง ทรง
พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้จัดซื้อ ที่ตำบลนี้

ตาม ราคา อัน สมควร จาก ราษฎร เจ้า ของ ที่ โดยเงิน พระ คดง ข้าง ที่ ซึ่ง เป็น พระ ราช ทวพย สำหรับ ใช้จ่าย การ ในพระ องค์

ครั้น วันที่ ๑๖ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ ตรงกับ จันทรคติภาค วัน พฤหัสบดี เดือน ๔ ขึ้น ๗ ค่ำ ปีมะเมีย จตุศก จตุศกกราช ๑๒๖๐ ได้เสด็จ พระ ราช ดำเนิน มา ทอด พระเนตร ภูมิสถาน ที่นี้ แด ได้ โปรดเกล้า ฯ ให้ ตั้ง มือ เริ่ม ตัด ไม้ เป็น ประชุมฤกษ์ แล้ว ได้ ทำการ สืบ มา มี การ ตัด ถนน ขุดคลอง ทำ คพาน แด สร้าง พระ ราช อุทยาน ปลุก รุกขชาติ ต่าง ๆ แด พระ ราชนิเวศน์ มี พลับ พลา ที่ ประทับ แรม แด อาคาร สถาน ต่าง ๆ ที่ ใน บริเวณ เหล่านี้ พระ ราช ทาน นามว่า “สวนดุสิต” ครั้น การ ทำ พลับพลา ที่ ประทับ แรม สำเร็จ แล้ว ได้เสด็จ เสด็จ พลับพลา ประทับ แรม เป็น ครั้ง แรก ใน วันที่ ๑ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ ตรงกับ วัน พฤหัสบดี เดือน ๔ ขึ้น ค่ำ หนึ่ง ปีกุน เอกศก จตุศกกราช ๑๒๖๑ ได้ ทรง บำเพ็ญ พระ ราช กุศล แด มี การ ตรีภุค ครั้น รื่น เริง ต่าง ๆ ใน เวลาเสด็จ เสด็จ พลับพลา นั้น เป็น อะเนก ประ การ

แด ทรง พระ ราช ดำริห์ ว่า พระ อาราม มี นามว่า “วัดแหดม” อัน ตั้ง อยู่ใน เขตสวน ดุสิต นี้ เป็น พระ อาราม บูราณ พระเจ้า บรมวงษ์ เชอ กรม พระ พิพิธโภคบุญเบนทร์ ได้ ทรง ปฏิสังขรณ์ คราว หนึ่ง แด ตั้ง นาม ว่าวัดเบญจ บพิตร ขำ รุด สดัก หักพัง ทรง พระ ราช ศรัทธา ที่ จะ สถาปนา ขึ้น ใหม่ จึง ทรง พระ กรุณา ให้ แผ้ว ถาง ขุด คลอง เป็น เขต ขยาย ให้ ใหญ่ แดะ กระ การ ที่ จะ สร้าง พระ อุโบสถ เสด้าน เป็น ต้น เป็น ของ ใหม่ ทั้ง สิ้น พระ ราช ทาน นาม ว่า

“วัดเบญจม บพิตร” ได้ โปรด ให้ สร้าง โรง พระ อุโบสถ ไม้ ไม้ พดาง ก่อน ทรง พระ ราช อุทิศ ที่ดิน เป็น เขต วิสง คาม สี่มา แด ได้ ทรง อาราม ให้ พระ สังฆ มุก พัทธ สี่มา ใน วันที่ ๑๕ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ ตรงกับ จันทรคติภาค วันพฤหัสบดี เดือน ๔ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ปีกุน เอกศก จตุศกกราช ๑๒๖๑

ก่อน นั้น มา ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ทำ การ ปลุกสร้าง ต่าง ๆ ใน บริเวณ สวนดุสิต มา โดยลำดับ ทั้ง การ สถาปนา พระ อาราม วัดเบญจม บพิตร ด้วย ได้เสด็จ พระ ราช ดำเนิน ไป ประพาศ แด ทอด พระเนตร การ ปลุกสร้าง ทั้ง ปวง อยู่ เนื่อง นิธิย์ แด ได้เสด็จ ประทับ แรม ที่ พลับพลา บาง คราว

ครั้น วันที่ ๑๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ เสด็จ พระ ราช ดำเนิน จาก กรุงเทพ ฯ ไป ประพาศ หัว เมือง ชาย ทะเด ใน วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ได้เสด็จ ประพาศ ที่ เกาะ สี่ขัง ทอด พระเนตร เห็น พระ ที่นั่ง มณฑาตุรัตนโรจน์ ซึ่ง สร้าง ขึ้น เมื่อ รัตนโกสินทรศก ๑๑๑ นั้น ยัง ไม่ สำเร็จ บริบูรณ์ ทรง พระ ราช ดำริห์ ว่า ที่ เกาะ สี่ขัง เวลานั้น ไม่ได้ เป็น ที่ ประพาศ เนื่อง ๆ, สมควร จะ รื้อ พระ ที่นั่ง นี้ ไป ปลุก ที่ สวน ดุสิต จะ ได้ เป็น ที่ ประทับ แรม ได้ โดย สดวก ทุก เมื่อ จึง มี พระ บรม ราช โองการ โปรดเกล้า ฯ ดำริห์ สั่ง ให้ พระ ราช โยธาเทพ (กอน บุคร พระยา ราช สังคราม ทัด) เป็น นายงาน จัด การ รื้อ พระ ที่นั่ง มณฑาตุรัตนโรจน์ จาก เกาะ สี่ขัง มา สร้าง ขึ้น ใน สวน ดุสิต พระ ราช ทาน นาม เปลี่ยน เป็น พระ ที่นั่ง “วิมานเมฆ” บัดนี้ ได้ ทำการ ถึง กำหนด ที่ จะ วาง ศิลาฤกษ์ จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ จัด การ ที่ จะ วาง ศิลาฤกษ์ พร้อมเสด็จ

ครั้งที่ ๓๐ สิงหาคม วันโกสอินทศก ๑๑๑๗
 ได้เสด็จ พระราชดำเนิน ไป ประทับ แรม ณ พลับ
 พลาสถาน คุณิต ไปรดเกล้า ฯ ให้อาราธนา
 พระสงฆ์ ราชาคณะ ๕ รูป เจริญ พระพุทธมนต์
 รุ่งขึ้นวันที่ ๓๑ สิงหาคม วันโกสอินทศก ๑๑๑๗
 ตรงกับ จันทรคติกาล วันศุกร เดือน ๑๐ ขึ้น
 ๗ ค่ำ ปีมะเส็ง โทศก จตุศักราช ๑๒๖๒ เวลาเช้า
 ๒ โมงกับ ๓๕ นาที เป็นเวลาศุภฤกษ์
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงวาง
 ศิลาฤกษ์สร้างพระที่นั่งวิมานเมฆนี้

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จารึก
 กระแสพระบรมราชโองการนี้ บรรจงไว้ใน
 ศิลาฤกษ์ วันที่ ๓๑ สิงหาคม วันโกสอินท
 ศก ๑๑๑๗ จันทรคติกาล วันศุกร เดือน ๑๐ ขึ้น
 ๗ ค่ำ ปีมะเส็ง โทศก จตุศักราช ๑๒๖๒ เป็นปี
 ที่ ๓๓ ฤกษ์วันที่ ๑๑๖๑๖ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

รายนามผู้ถวายสิ่งของ

สำหรับหอพุทธศาสนสังคหะ

- ๑ พระธรรมวโรดม วัดอรุณราชวราราม ถวายคัมภีร์สังคหะ ๒ คัมภีร์
- ๒ พระสมเด็จเจ้าจารย์ วัดชนะสงคราม ถวายกรอบพระคัมภีร์ ๑๒ คัมภีร์
- ๓ พระญาณไตรโลกย์ วัดศาลาปูน ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์
- ๔ พระอุตรคณาภิรักษ์ วัดพระเชตุพน ถวายกรอบพระคัมภีร์ ๑๒ คัมภีร์
- ๕ พระมงคลทิพย์มณี วัดจักรวรรดิราชาวาศ

ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์
 ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๖ พระสุวรรณวิมลคีต วัดสุวรรณดาราราม ถวายกรอบพระคัมภีร์ ๑ คัมภีร์

๗ พระวินัยมุนี วัดอมรินทราราม ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๘ พระญาณโพธิ์ วัดพระเชตุพน ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๙ พระอุดมญาณ วัดทรงธรรม ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๑๐ พระญาณสังวรเถร วัดโปรดเกศเชษฐาราม ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๑๑ พระครูธรรมสาร โสภณ วัดเทพธิดา ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๑๒ พระครูวิสุทธศีลาจารย์ วัดนางชี ถวายกรอบพระคัมภีร์ ๑ คัมภีร์

๑๓ พระปลัดเบญจมิตร วัดจักรวรรดิราชาวาศ ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๑๔ พระสมุห์สอน วัดสระเกษ ถวายกรอบพระคัมภีร์ ๑ คัมภีร์

๑๕ พระใบฎีกาอดิ วัดทรงธรรม ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๑๖ พระพิชัยภูวนาภิรักษ์ ทูลเกล้า ฯ ถวายคัมภีร์สังคหะ ๑ คัมภีร์

๑๗ พระรักษาสมบัติ ทูลเกล้า ฯ ถวาย

กรอบ พระ คัมภีร์ ประดับ มุก ดาย กนก ทรง
 เข้าบิณฑามิ เจริง ชาย ๑ คู่
 ๑๘ หม่อม หดวง หญิง แด่ด บุคร หม่อม
 ราชวงษ์ ใน หม่อมเจ้า กรม หดวง เด่น บริรักษ์
 ทูลเกล้า ฯ ถวาย คดุม มุก แกม เบื่อ ย่อ เหลี่ยม
 มีฝา ๑ คดุม

พระเจ้า น้อย ยาเธอ

กรมหลวง ดำรง ราชานุภาพ

เสด็จ กลับ จาก หัว เมือง

ด้วย พระเจ้า น้อย ยาเธอ กรม หลวง ดำรง
 ราชานุภาพ ซึ่งเสด็จ ออก ไป ตรวจ ราชการ
 มณฑล พิษณุ โดกย นั้น บัดนี้ ได้เสด็จ กลับ
 มาถึง กรุงเพท ฯ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน
 รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘ ได้ เฝ้า ทูล ถอง
 รุดี พระบาท ที่ ส่วน ดุสิต

ข้า ราชการ เฝ้า ทูล ถอง รุดี พระบาท

วันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘
 พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
 ออก ชุน นาง ณ พลับ พลา ส่วน ดุสิต พระยา
 ศิริ สหเทพ ราชปลัด ทูล ถอง กระทบ
 มหาตไทย นำ พระยา วรเดช ศักดา ดุช ข้า
 หลวง เทศาภิบาล มณฑล ราชบุรี ๑ พระยา
 ราช พงษา นรภิษ ข้า หลวง เทศาภิบาล มณฑล
 นคร สวรรค์ ๑ พระ จารุณย์ บริรักษ์
 ข้า หลวง ว่า ราชการ เมือง นคร สวรรค์ ๑ พระยา
 ศักดาภิเดช วรฤทธิ ข้า หลวง เทศาภิบาล
 มณฑล ตวัน ออก ๑ พระ กำแหง ฤทธิรงค์
 ผู้ว่า ราชการ เมือง ตราด ๑ หลวง อนุชิต
 พิทักษ์ ข้า หลวง สรรพากร มณฑล ปาจิณ
 บุรี ๑ รวม ๖ นาย เฝ้า ทูล ถอง รุดี พระบาท

พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มี พระราช
 ดำรัส ปฏิบัติราชการ ด้วยผู้ ที่ มา เฝ้า ทูล ถอง
 รุดี พระบาท ตาม สมควร

พระราช ทาน สัจญญา บัตรี ชุนนาง

วันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘

พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
 ออก ชุน นาง ณ พลับ พลา ส่วน ดุสิต ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราช ทาน สัจญญาบัตรี
 ให้ หลวง ศิริพิทักษ์ เปน พระ อร่าม ศิริรักษ์
 ปลัด เมือง กาญจน บุรี ถือ ศักดินา ๖๐๐

ตั้ง สัจญญาบัตรี ชุนนาง ไป พระราชทาน

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กระทบ
 พระ คดิง มหา สมบัติ ตั้ง สัจญญา บัตรี ชุน
 บริรักษ์ ชนิดี ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้ เตือน ยศ ขึ้น เปน หลวง บริรักษ์ ชนิดี มี
 ตำแหน่ง ราชการ ใน กระทบ พระคดิง
 มหา สมบัติ ถือ ศักดินา ๖๐๐ ไป พระราช ทาน

ตั้ง เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ไป พระราชทาน

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กระทบ
 มหาตไทย ตั้ง เครื่อง ราช อิสริยาภรณ์ ไป
 พระราช ทาน แก่ ข้า ราชการ หัว เมือง ดัง แจ้ง
 ค่อ ไป นี้

มงกุฎ สยาม ชั้น ที่ ๓ มณฑนาภรณ์ พระยา
 พนม พินิจ (ทอง ศุก) ผู้ ว่า ราชการ เมือง
 พนม ศก

มงกุฎ สยาม ชั้น ที่ ๔ ภัทราภรณ์ พระ
 ประดิทธิ สมบัติ (จิตร) ปลัด เมือง พนม ศก